

Contribution ID: 175

Tür: Oral Presentation

Yapay Zeka Konulu Bilimsel Makalelerde Yazarın Anlatım Tutumu Üzerine Dilbilimsel Bir İnceleme

19 Aralık 2024 Perşembe 15:50 (30 dakika)

Bilimsel bilginin paylaşımında dilin bir araç olarak yeri ve önemi bilinmektedir. Bilimsel edimler yoluyla üretilen bilgi, dilsel metinler aracılığıyla söylem topluluğu ile paylaşılır.

Bilimsel bilginin doğası gereği, ele alınan olguya yönelik olabildiğince mesafeli ve nesnel bir inceleme ve çözümleme aracılığıyla üretilmesi, elde edilen bulguların ölçülebilir ve sonuçların tekrarlanabilir olması beklenir. Buna göre benzeri şekilde, bilimsel metinlerin de biçimleri itibarıyla olabildiğince nesnel, açık ve kesin olmaları, ayrıca kişi bildirmeyen biçimler ile yapıların kullanıldığı ve böylelikle bilimcinin kişiliğinden uzak dilsel ürünler olmaları gerektiği düşüncesi hakimdir. Fakat bu, bilimsel metnin yazarı kişinin metinde tamamen 'görünmez' olması gerektiği yönünde doğruluğu şüpheli bir varsayıma da yol açmaktadır. 1960'lı yıllarla birlikte Amerika'da başlayan, bilimsel metinlerdeki biçimsel öğeleri inceleyen dilbilimsel çalışmaların gösterdiği gibi, bilimsel metinlerde metnin yazarının kendisini metnin yüzeyinde, belirli dilsel tercihler aracılığıyla örtük ya da açık bir şekilde gösterdiği bilinmektedir.

Bu çalışmanın amacı, bilimsel metinlerde yazarın varlığını gösteren söz konusu dilsel biçim ve yapıları, örnek bir bütüncü üzerinde çeşitli dilbilimsel ölçütlerden oluşan bir model kullanarak incelemektir. Bilimsel metinler arasında günümüzde, öncelikli olarak bilimsel makale türündeki metinler öne çıkmaktadır. Üretilen yeni bilimsel bilginin hızlı bir şekilde dolaşıma sunulmasında ve böylelikle söylem topluluğu ile etkin bir şekilde paylaşılmasında bu türdeki metinlerin payı büyüktür. Nitekim bu çalışmada örnek bütüncü olarak eğitim-bilim alanından, günümüzün dünyasının akademik çalışmalarda da kendine yer bulan önemli olgularından biri sayılabilecek yapay zekayı konu edinen 5 adet Türkçe bilimsel makale seçilmiştir. Çalışma uygulamalı dilbilim kapsamında ve betimleyici niteliktedir. Bütüncüden sunulan örnekler aracılığı ile bilimsel makale türünde, yazarın kendisini metnin üreticisi ve söz konusu bilimsel edimleri gerçekleştiren kişi olarak hem açık hem de örtük şekilde gösterdiği dilsel biçim ve yapılar ile bunların işlevleri ele alınıp sunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Bilimsel Biçim, Yazarın Anlatım Tutumu, Kişi Belirleyiciler, Kaçınmalar, Yapay Zeka

Presentation language / Sunum Dili

TR (Türkçe)

Disciplines / Disiplinler

Linguistics / Dilbilim

E-mail / E-posta

konukman@istanbul.edu.tr / asli.damar@istanbul.edu.tr

ORCID ID

0000-0002-1530-1661 / 0000-0002-8940-4866

Institution / Affiliation / Kurum

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

Country / Ülke

Türkiye

Başlıca yazarlar:: Barış Konukman (İstanbul Üniversitesi); Aslı Damar Çakmak (İstanbul Üniversitesi)

Sunu yapanlar: Barış Konukman (İstanbul Üniversitesi); Aslı Damar Çakmak (İstanbul Üniversitesi)

Session Classification: Session 4.3 (Day 2)

Track Classification: Congist'24: Case Studies and Applications